

АПЕЛЯЦІЙНА ПАЛАТА
ВИЩОГО АНТИКОРУПЦІЙНОГО
СУДУ

САНКЦІЇ У ВИДІ СТЯГНЕННЯ АКТИВІВ В ДОХІД ДЕРЖАВИ: НАПРАЦЮВАННЯ ВАКС

АНДРІЙ НИКИФОРОВ

суддя-спікер

Апеляційної палати

Вищого антикорупційного суду

ЗАСТОСУВАННЯ САНКЦІЇ

Санкція, передбачена пунктом 1 -1 частини першої статті 4 Закону України "Про санкції", має винятковий характер та може бути застосована лише щодо фізичних та юридичних осіб, які своїми діями створили суттєву загрозу національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України (в тому числі шляхом збройної агресії чи терористичної діяльності) або значною мірою сприяли (в тому числі шляхом фінансування) вчиненню таких дій іншими особами, у тому числі до резидентів у розумінні Закону України "Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів"

ПІДСТАВИ ЗАСТОСУВАННЯ САНКЦІЇ

1. Завдання істотної шкоди національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України:

- ухвалення рішення щодо збройної агресії проти України;
- взяття участі в ухваленні рішення (з підтримкою своїм голосом такого рішення) щодо збройної агресії проти України, якщо таке рішення ухвалювалося колегіально або кількома органами держави-агресора у взаємодії;
- взяття участі у підготовці, внесенні, погодженні пропозицій стосовно ухвалення рішення щодо збройної агресії проти України;
- взяття участі у державному фінансуванні та матеріально-технічному забезпеченні заходів, пов'язаних із прийняттям рішення про початок збройної агресії проти України;
- взяття участі в організації (у тому числі плануванні, керівництві та координації, державному фінансуванні та матеріально-технічному забезпеченні) підготовки збройної агресії проти України, а також в організації безпосередньої збройної агресії проти України;
- особистого взяття участі у збройній агресії проти України;
- взяття участі у прийнятті рішення щодо створення на захопленій в результаті збройної агресії території України окупаційної адміністрації, у фактичному створенні окупаційних адміністрацій, а також у державному фінансуванні та матеріально-технічному забезпеченні створення та функціонування таких адміністрацій;
- ухвалення або взяття участі в ухваленні рішення (з підтримкою такого рішення своїм голосом) про поширення юрисдикції держави-агресора чи будь-якої іншої держави на територію, яка відповідно до Конституції України входить до складу України;
- взяття участі у прийнятті рішень щодо створення, а також у створенні, державному фінансуванні та матеріально-технічному забезпеченні державою-агресором підконтрольних їй самопроголошених органів, які узурпували виконання владних функцій на тимчасово окупованих територіях України;
- взяття участі в організації та проведенні незаконних виборів та/або референдумів на тимчасово окупованій території України.

ПІДСТАВИ ЗАСТОСУВАННЯ САНКЦІЇ

2. Суттєве сприяння вчиненню дій або ухваленню рішень щодо завдання істотної шкоди національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України:

- сприяння збройній агресії проти України, окупації/анексії території, яка відповідно до Конституції України входить до складу України;
- фінансування або матеріально-технічного забезпечення діяльності держави-агресора, пов'язаної зі збройною агресією проти України чи окупацією/анексією її територій;
- інформаційного сприяння вчиненню дій або ухваленню рішень, зазначених у пункті 1 цієї частини, зокрема шляхом організації, фінансування та безпосереднього здійснення публічних дій, спрямованих на:
 - спонукання до збройної агресії проти України, геноциду Українського народу, дискримінації за ознакою громадянства України, вчинення діянь, які відповідно до норм міжнародного права та/або законодавства України мають ознаки воєнних злочинів або злочинів проти людяності;
 - виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії проти України, окупації територій України, вчинення діянь, які відповідно до норм міжнародного права та/або законодавства України мають ознаки воєнних злочинів, геноциду або злочинів проти людяності;
 - глорифікацію осіб, які здійснювали збройну агресію проти України, представників збройних формувань держави-агресора, іррегулярних незаконних збройних формувань, озброєних банд та груп найманців, створених, підпорядкованих, керованих та фінансованих державою-агресором, а також представників окупаційної адміністрації держави-агресора та представників підконтрольних державі-агресору самопроголошених органів, які узурпували виконання владних функцій на тимчасово окупованих територіях України;
 - підтримання політики держави-агресора щодо невизнання права Українського народу на самоідентифікацію та самовизначення, викривлення уявлення про самобутність Українського народу та його прагнення до незалежності, що реалізується через поширення фальшивих ідеологем, в основі яких лежить завідомо хибне та маніпулятивне ототожнення українського патріотизму з "нацизмом" чи іншими людиноненависницькими ідеологіями;
 - розпалювання ненависті до Українського народу, його культури, державної мови, національної ідентичності.

РЕЗУЛЬТАТИ РОЗГЛЯДУ «САНКЦІЙНИХ СПРАВ»

26

рішень ухвалено ВАКС

18

рішень ВАКС
не оскаржувалося

8

рішень ВАКС
оскаржено в АП ВАКС

5

рішень ВАКС
скасовано

1

рішення ВАКС
залишено без змін

1

відмовлено у відкритті
провадження за апеляційною
скаргою на рішення ВАКС

1

апеляційна скарга
на рішення ВАКС знаходиться
на розгляді АП ВАКС

ПОЗИЦІЇ АП ВАКС

«За наслідками апеляційного розгляду колегія суддів дійшла висновку про наявність зазначених підстав для скасування рішення суду першої інстанції в частині задоволення позовних вимог Міністерства юстиції України та стягнення в дохід держави ПрАТ «Хустський кар'єр», ПрАТ «Жежелівський кар'єр», та ухвалення нового рішення в цій частині, оскільки судом першої інстанції зроблено хибний висновок щодо наявності прямого чи опосередкованого вчинення відповідачем-1 дій, тотожних за змістом здійсненню права розпорядження щодо активів вказаних підприємств»

Постанова АП ВАКС від 16.06.23 у справі№ 991/265/23

ПОЗИЦІЇ АП ВАКС

«Судом першої інстанції помилково не застосовано норми матеріального права, які вказують на нікчемність правочину (договору) по відчуженню ПАТ (підсанкційна особа) 3 750 акцій Компанії ЛЛ (підсанкційна особа) Компанії БЛ, датованого 20.02.2022. Наслідком цього стало: (1) неправильне встановлення судом першої інстанції обставин справи в частині відсутності підтверджень можливості прямого чи опосередкованого вчинення відповідачем дій, тотожних за змістом здійсненню права розпорядження, щодо активів ТОВ «Демурівський ГЗК», ТОВ «Тай-Мінералс», ТОВ «Інвестагро» та їх майна; (2) помилковий висновок про відсутність підстав для стягнення в дохід держави Активів.»

Постанова АП ВАКС від 03.02.23 у справі № 991/6606/22

ПОЗИЦІЇ АП ВАКС

«Колегія суддів враховує, що відповідно до договору міни № 2002 від 02.03.2013, укладеного між ОСОБА 1 та ОСОБА 2, на останню 02.03.2013 оформлено право власності на 2/3 частки вищевказаної квартири, і на час розгляду цієї справи у власності ОСОБА 1 залишається 1/3 частки зазначеної квартири, однак власниця 2/3 частин – ОСОБА 2 у справу не залучена. Таким чином, вирішення питання про застосування санкції щодо майна ОСОБА 1, при тому, що частка власності ОСОБА 2 є значною, безумовно призведе до порушення прав останньої.»

Постанова АП ВАКС від 04.01.23 у справі № 991/5572/22

ПОЗИЦІЇ АП ВАКС

«Згідно з листом № 5/7/1/3-12751 СБ України від 10 травня 2023 року ОСОБА 1 18 лютого 2015 року видала довіреність, на ім'я ОСОБА 2 щодо підписання, реєстрації статутів товариств та представництво її інтересів. Відповідно до протоколу № 9 загальних зборів учасників ТОВ «БЕБКО-АВТО» від 26 лютого 2015 року на загальних зборах учасників був присутній ОСОБА 2, який діяв в інтересах ОСОБА 1, на підставі вказаної довіреності. Як вбачається з вказаного протоколу на засіданні зборів учасників ТОВ «Бєбко-Авто», учасник (засновник) ОСОБА 3 відступив на користь ОСОБА 1 належні йому на праві власності 50% корпоративних прав у статутному капіталі ТОВ «Бєбко-Авто». Протокол в інтересах ОСОБА 1 підписав ОСОБА 2.

Також, з матеріалів справи вбачається, що ОСОБА 1 проживає в м.Ніцца (Франція) і підтримує тісні зв'язки з батьком - ОСОБА 2 40% частки статутного капіталу ТОВ «КОНКА» ОСОБА 1 набула у 2017 році, проживаючи в м.Ніцца (Франція). Як свідчить відповідь Державної податкової служби, яка наявна в матеріалах справи, ОСОБА 1 не отримувала будь-яких власних доходів у 2016 році, які б дали можливість їй придбати в червні 2017 року вказані корпоративні права.

Таким чином, враховуючи, що матеріали справи свідчать про те, що ОСОБА 1 за період часу з 2001 до 2017 року не отримувала доходів, достатніх для купівлі часток у вказаних підприємствах, та, виходячи зі змісту поняття пов'язана особа, слід визнати, що ОСОБА 2 може опосередковано, через ОСОБА 1, вчиняти дії щодо зареєстрованих на її ім'я активів, а саме: 55,56% частки статутного капіталу Товариства з обмеженою відповідальністю «БЕБКО-АВТО»; 40% частки статутного капіталу Товариства з обмеженою відповідальністю «КОНКА».»

Постанова АП ВАКС від 17.05.23 у справі № 991/3250/23

«ТРИСКЛАДОВИЙ ТЕСТ» VS САНКЦІЇ

1

Будь-які обмеження прав і свобод мають бути законними

2

Будь-які обмеження прав і свобод повинні мати легітимну мету

3

Будь-які обмеження прав і свобод повинні бути необхідними в демократичному суспільстві для досягнення легітимної мети

ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА

Закон України № 3223-IX від 13.07.2023

БУЛО

СТАЛО

Строк звернення до суду з позовною заявою

6 місяців з дня, коли особа дізналася або повинна була дізнатися про порушення своїх прав, свобод чи інтересів

позовна заява про застосування санкції подається до ВАКС протягом строку дії правового режиму воєнного стану

Період застосування санкції

санкція може бути застосована лише в період дії правового режиму воєнного стану

санкція може бути застосована у період дії правового режиму воєнного стану чи після його припинення або скасування (якщо позовну заяву про застосування цієї санкції подано в період дії правового режиму воєнного стану)

Строки на подання відзив на позовну заяву

2 дні

5 днів

Строки розгляду справи ВАКС

10 днів

30 днів

ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА

Закон України № 3223-IX від 13.07.2023

БУЛО

5 днів

СТАЛО

15 днів

Строки розгляду апеляційної скарги АП ВАКС

Можливість проголошення судом тільки резулятивної частини рішення

Учасники справи

Хто може подати апеляцію

ні

позивач та особа, щодо якої ставиться питання про застосування санкції

позивач та особа, щодо якої ставиться питання про застосування санкції

так (повний текст рішення суду складається не пізніше 5 днів з дня проголошення)

позивач, відповідач (особа, щодо якої ставиться питання про застосування санкції), інші учасники справи та їх представники

позивач, відповідач (особа, щодо якої ставиться питання про застосування санкції), а також особа, яка не брала участі у справі, якщо суд вирішив питання про її права, свободи, інтереси та (або) обов'язки

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ

